

ΤΟ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑΝ

Υπό του κ. ΑΝΑΣΤ. ΚΩΝΣΤΑ, Δρος Χημικού—Τεχνικού Συμβούλου

Σ. Σ.—Εἰς τὸ κατωτέρω ἄρθρον γίνεται μία σύντομος περιγραφή τῶν προσπαθειῶν τῶν καταβαλλομένων εἰς τὴν Τουρκίαν εἰς τὸν τομέα τοῦ πετρελαίου. Ἐνῶ ἡμεῖς ἐδῶ δὲν κατορθώσαμεν νὰ μάθωμεν ἀκόμη τίποτε θετικὸν ἐπὶ τῆς υπάρξεως πετρελαιοφόρων κοιτασμάτων εἰς τὴν χώραν μας, ἡ Τουρκία ἔχει ἤδη ἀξιόλογον παραγωγὴν καὶ θὰ ἀποκτήσῃ συντόμως αὐτάρκειαν.

*Τὸ περίεργον εἶναι, ὅτι, ἐνῶ ἔχομεν ἐκχωρήσει σχεδὸν ὀλόκληρον τὴν Ἑλλάδα εἰς διαφόρους παραγωγ-
ρησιούχους, οἱ ὅποιοι οὐδὲν πράττουσι καὶ οὐδὲν ἀνακοινοῦν, δὲν φροντίζομεν ν' ἀπαλλαγῶμεν τὸ ταχύτερον
τούτων καὶ σοβαρῶς πλέον καὶ διὰ τῶν ἰδίων μας δυνάμεων νὰ ἐγκύβωμεν εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ υπεδάφους μας.*

Νομοθεσία.

Διὰ νὰ διευκολυνθῇ ἡ προώθησις τοῦ τομέως τοῦ πετρελαίου, ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς Βουλῆς, τὸ 1954, εἰς βασικὸς Νόμος ρυθμιζὼν τὸν τρόπον ἐκδόσεως παραχωρήσεων καὶ τὰς ἀμοιβαίας ὑποχρεώσεις. Ὁ νόμος αὐτὸς ἐτροποποιήθη τὴν 13 Μαΐου 1955 διὰ νέου Νόμου, ἀποσκοποῦντος εἰς παροχὴν μεγαλειτέρων εὐκολιῶν καὶ ἐξασφαλίσεων πρὸς προσέλκυσιν ξένων κεφαλαίων, διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν εὐρεθησομένων πετρελαιοπηγῶν. Π. χ., ἐρρυθμίσθη ἡ τιμὴ τοῦ ἐπιτοπίως παραγομένου πετρελαίου συμφώνως πρὸς τὰς διεθνεῖς τιμάς. Τὸ πετρέλαιον αὐτὸ πρέπει κατ' ἀρχὴν νὰ ὑποβληθῇ εἰς κατεργασίαν εἰς τὴν χώραν, πρὸς κάλυψιν τῶν ἐπιτοπίων ἀναγκῶν. Τὰ συνολικὰ ἔξοδα τῶν ἐταιρειῶν πετρελαίου, περιλαμβανομένων τόκων, δασμῶν, φόρων κλπ., δὲν δύνανται νὰ ὑπερβαίνουν τὰ 50 % τῶν καθαρῶν κερδῶν, καὶ μετὰ τὴν προϋπόθεσιν αὐτὴν ὑπολογίζεται ἡ συμμετοχὴ τοῦ Κράτους εἰς τὰ κέρδη. Ἐξασφαλίζεται ἡ ἐλευθέρως ἐξαγωγή κεφαλαίων καὶ κερδῶν βάσει τῆς ἐκάστοτε ἰσχυροῦσης τιμῆς συναλλάγματος.

Παραχωρήσεις.

Βάσει τοῦ νέου Νόμου, ἐδόθησαν αἱ πρῶται παραχωρήσεις. Εἶχον ὑποβληθῇ 187 αἰτήσεις ἐκ μέρους 12 ἐταιρειῶν (ἔξ ὧν 7 ἀμερικανικαὶ) διὰ τοὺς 7 νομούς, διὰ τοὺς ὁποίους ἰσχύει ἡ ἐλευθέρως παραχώρησις. 66 αἰτήσεις ἀφῆρων τὴν Θράκην καὶ 47 τὴν λεκάνην Μαρυτίην. (Νοτιοανατολικὴ Τουρκία). Ὅπου ὑπῆρχον πολλαὶ αἰτήσεις, ἐπροτιμήθησαν αἱ καταλληλότεραι. Κάθε παραχώρησις δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίῃ τὰ 50.000 ἑκτάρια καὶ εἰς τὴν ἰδίαν περιοχὴν δὲν ἐπιτρέπονται διὰ τὸ ἴδιον πρόσωπον πέραν τῶν 8 παραχωρήσεων. Αἱ παραχωρήσεις κατενεμήθησαν ὡς κάτωθι, ἑκκρεμῆ δὲ ἀκόμη σημαντικὸς ἀριθμὸς αἰτήσεων.

Esso Standard 16, Shell 13, Caltex 11, Socony 11, Tide Water 8, Türkije Petrolleri 7, D. Feldmann 4, Deilman G.M.B.H. 4, Istanbul Tabi Gaz 3, Babsa Chica 2, Gilliland Oil 2, Husky Oil 1.

Αἱ παραχωρήσεις τῆς Deilmann G.M.B.H. εὐρίσκονται ὅλαι εἰς τὴν Θράκην, ὅπου ἀπὸ διετίας ἡ ἐταιρεία αὐτὴ ἐνεργεῖ γεωλογικὰς καὶ γεωφυσικὰς ἐρεῦνας. Ἡ ἴδια ἐταιρεία ἐκτελεῖ παρομοίας ἐρεῦνας, διὰ λογαριασμὸν ἑλληνικῆς ἐταιρείας, καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Θράκην.

Ἐρευναι καὶ παραγωγῆ.

Εἰς τὴν περιοχὴν Garzan ἡ πρώτη ἀνακάλυψις κοιτασμάτων πετρελαίου ἔγινε τὸ 1951 καὶ εἰς τὴν περι-

οχὴν Raman τὸ 1945. Μέχρι τέλους τοῦ 1955 εἶχον γίνῃ ἐν συνόλῳ 24 γεωτρήσεις, εἰς βάθη μέχρι 1.500 μέτρων. Τὰ πετρελαιοφόρα κοιτάσματα εὐρίσκονται ἐντὸς σχηματισμῶν τῆς κρητιδικῆς περιόδου. Τὸ εἰδικὸν βάρος τοῦ πετρελαίου τῆς περιοχῆς Raman εἶναι 20,5 A.P.I. (0,9309) καὶ τῆς περιοχῆς Garzan 26,7 A.P.I. (0,8944). Τὰ ἀποθέματα τῆς περιοχῆς Raman ἐκτιμῶνται εἰς 8 ἑκατομ. τόννους καὶ τῆς περιοχῆς Garzan (ποιοτικῶς καλλίτερα) εἰς 1 ἑκατομ. τόννους.

Ἡ παραγωγὴ ἀργοῦ πετρελαίου ἀνῆλθε τὸ 1954 εἰς 59 χιλ. τόννους καὶ τὸ 1955 εἰς 200 χιλ. τόννους.

Βιομηχανία.

Εἰς τὴν Τουρκίαν ὑπάρχει διυλιστήριον ἀνήκον εἰς τὴν Murafte Natural Gas Co. (εἰς Batman), κατασκευασθὲν ὑπὸ τῆς Ἀμερικανικῆς ἐταιρείας Ralph. Parsons Co., Los Angeles. Εἰς ταύτην συμμετέχει κατὰ 70 % ἡ κατασκευάστρια ἐταιρεία, κατὰ 20 % ἡ πόλις τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ κατὰ 10 % ἡ Τουρκικὴ Ἐθνικὴ Ἐταιρεία πετρελαίου. Εἰς τὸ ἀνωτέρω διυλιστήριον ἔγιναν ἐσχάτως συμπληρωματικαὶ ἐγκαταστάσεις, περατωθεῖσαι τὸν παρελθόντα Ὀκτώβριον, σήμερον δὲ ἔχει δυναμικότητα ἐτησίως ἀποστάξεως 350 χιλ. τόννων καὶ πυρολύσεως 150 χιλ. τόννων (ὑπὸ κατασκευῆς).

Κατὰ προτίμησιν γίνεται κατεργασία πετρελαίου παραγομένου εἰς τὴν περιοχὴν Raman τῆς Νοτιοανατολικῆς Τουρκίας, φερομένων διὰ σωληνογραμμῆς μήκους 28 χιλιομέτρων. Ἡ περιοχὴ αὐτὴ καὶ ἡ εἰς ἀπόστασιν 60 χιλ. περιοχὴ Garzan παράγουσι περὶ τοὺς 800 τόννους ἡμερησίως, μετὰ προοπτικὴν προσεχοῦς ἀυξήσεως εἰς 1000 τόννους. Ἐξ αὐτῶν δύνανται νὰ παραχθοῦν ἑτησίως 50.000 τ. βενζίνης, ἀνὰ 20.000 τ. φωτιστικοῦ καὶ δηζελαίου, 180.000 τ. μαζοῦτ καὶ 55.000 τ. ἀσφάλτου. Ἡ παραχθησομένη βενζίνη ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ 20 % τῶν μέχρι σήμερον εἰσαγωγῶν, ἐνῶ τὸ μαζοῦτ εἶναι τετραπλάσιον τῆς καταναλώσεως.

Παραλλήλως, ἡ Τουρκία ἔκλεισε μακροχρόνιον σύμβασιν μετὰ τὸ Ἰράν, διὰ προμήθειαν 1 ἑκατομ. τόννων ἀργοῦ πετρελαίου.

Εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν Ἐταιρείαν Associated Pipe Line Constructors Inc., Houston Texas, ἀνετέθη ἡ τοποθέτησις 725 χιλ. σωληνογραμμῶν τῶν 8", 6" καὶ 4" διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν ἀεροδρομίων τοῦ NATO μετὰ πρῶτοντα πετρελαίου. Αἱ γραμμαὶ αὗται θὰ ἐκτείνωνται ἀπὸ τὴν Ἀλεξανδρέτταν μέχρι Batman (Νοτ. - ἀνατολ. Τουρκία) καὶ θὰ στοιχίσουσιν περὶ τὰ 15 ἑκατομ. δολ-
λάρια.